

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 2/2022-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Emíliou Korčekovou, Malacká cesta 2/B, Pezinok, proti postupu Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 78/2013 a proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Co 101/2019 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa v poradí druhou ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 29. marca 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 78/2013 a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Co 101/2019 (ďalej spolu len „napadnuté konanie“).

2. Prvá ústavná sťažnosť sťažovateľa na prietahy v napadnutom konaní v postupe okresného súdu bola uznesením ústavného súdu č. k. II. ÚS 1/2019 z 10. januára 2019 odmietnutá ako zjavne neopodstatnená.

3. Z opakovanej ústavnej sťažnosti rozšírenej o napadnutie postupu krajského súdu a jej príloh vyplýva, že žalobou podanou 20. marca 2013 sa sťažovateľ v právnom postavení žalobcu domáha proti žalovanej – [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ]

republiky (ďalej len „žalovaná“), zaplata sumy 6 855,92 eur ako náhrady nemajetkovej ujmy v spore, ktorý označil ako „kompenzačný“, a to v nadväznosti na predbežné prerokovanie nároku na odškodnenie jeho nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktoré u žalovanej inicioval 14. augusta 2012. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti zdôrazňuje, že jeho pocit utrpenia, bezmocnosti a beznádeje o výsledok kompenzačného konania vinou vo veci konajúcich súdov pri posúdení súdneho konania ako celku trvá neprimerane dlho. Opíšu chronologicky niektoré skutočnosti v priebehu napadnutého konania, poukázal na zbytočné prietahy najmä v konaní okresného súdu, ktorý podľa jeho názoru postupoval obštrukčne, nezákonne a za účasti zaujatých osôb. Označuje sa za „obeť“ porušenia práva a opakovane zdôrazňuje mimoriadny význam veci pre jeho osobu (toto tvrdenie bližšie nešpecifikuje).

4. Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol nálezom, že postupom okresného súdu a krajského súdu v napadnutom konaní boli porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a prikáže krajskému súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Co 101/2019 konať bez zbytočných prietahov. Súčasne sa domáha priznania finančného zadost'učinenia v sume 9 000 eur a náhrady trov konania.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ pomerne obsiahlo popisuje, že okresný súd v jeho veci „*nekonal efektívne a s urýchlením, o vec sa riadne nestaral...*“, čo podľa jeho názoru v konečnom dôsledku viedlo k predĺženiu konania, keď súd prvej inštancie vo veci rozhodol až 22. októbra 2018 arbitrárnym a neprávoplatným rozhodnutím (rozsudok č. k. 43 C 78/2013-163, pozn.) a po podaní odvolania z 29. januára 2019 predložil súdny spis krajskému súdu až s výrazným časovým odstupom, teda 25. apríla 2019. Podľa sťažovateľa aj krajský súd v odvolacom konaní postupuje spôsobom, že „*sa o vec riadne nestará, o vec sa riadne nezaujíma, doposiaľ nekonal riadne a s urýchlením (speedily)*“.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je námietka porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru) postupom okresného súdu a krajského súdu v napadnutom konaní. Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03), čo umožňuje preskúmať ich namietané porušenie spoločne.

7. Pri rozhodovaní o sťažnostiach pre porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov ústavný súd vychádza z toho, že jeho účelom je odstránenie stavu

právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu, pričom k odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (III. ÚS 171/20).

III.1. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa postupom okresného súdu

8. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú, pretože konanie o takejto ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (m. m. I. ÚS 6/03 a rozhodnutím ESLP vo veci Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

9. K argumentácii sťažovateľa obsiahnutej v bode 5 tohto uznesenia treba uviesť, že ústavná sťažnosť napriek kvalifikovanému právnomu zastúpeniu sťažovateľa advokátkou je v značnej miere formulovaná nejasne, s opakovaním rovnakých častí textu a spôsobom, ktorý vzbudzuje pochybnosť o jej koncipovaní advokátom. Sťažovateľ upriamuje pozornosť na to, že ku dňu podania jeho v poradí druhej ústavnej sťažnosti nie je v jeho veci riadne rozhodnuté, napadnuté konanie nie je právoplatne skončené, čím u neho naďalej trvá stav právnej neistoty. Ďalej opisuje aj početnú citáciu judikatúry ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo vzťahu k problematike posudzovania zbytočných prietáhov v súdnom konaní s akcentom na celkovú „*extrémnu*“ dĺžku konania v trvaní 8 rokov a 7 mesiacov.

9.1 Sťažovateľ namietá neprimeranosť dĺžky súdneho sporu v jeho veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 43 C 78/2013, avšak sám na inom mieste ústavnej sťažnosti argumentuje, že okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 43 C 78/2013-163 z 22. októbra 2018. Je teda zrejmé, že v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu (29. marca 2021) bolo o nároku sťažovateľa súdom prvej inštancie meritórne rozhodnuté a vec sa v dispozícii okresného súdu už ani nenachádzala. Odvolanie proti rozsudku okresného súdu sťažovateľ podal 29. januára 2019. Okresný súd predložil súdny spis na rozhodnutie o odvolaní krajskému súdu 25. apríla 2019, pričom časový úsek v trvaní necelých troch mesiacov ústavný súd nevyhodnotil ako neprimeraný. V čase predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti tak bolo konanie vedené okresným súdom meritórne, i keď neprávoplatné, skončené viac ako dva roky, a preto už objektívne nemohlo dochádzať k prietahom zo strany okresného súdu. Na základe uvedeného ústavný súd vo vzťahu k postupu okresného súdu posúdil ústavnú sťažnosť sťažovateľa ako zjavne neopodstatnenú. Pri hodnotení celkového postupu okresného súdu v napadnutom konaní pritom zohľadnil v tejto veci aj závery vyslovené v uznesení č. k. II. ÚS 1/2029 z 10. januára 2019, osobitne v bodoch 18, 21 a 22.

10. V súvislosti s námietkou sťažovateľa poukazujúcou na nečinnosť okresného súdu po podaní opravného prostriedku, ako aj na celkovú dĺžku konania bez právoplatného rozhodnutia vo veci ústavný súd poukazuje na konštantnú judikatúru ESLP, podľa ktorej sťažovateľovi nemôže byť vytýkané uplatnenie procesných prostriedkov (riadne a mimoriadne opravné prostriedky, námietka

zaujatosť, zmena právneho zástupcu, návrhy na dokazovanie a pod.), ktoré mu na ochranu jeho práv poskytuje vnútroštátny právny poriadok. Nemožno však pričítať štátu zodpovednosť za prietahy, ktoré v konaní vznikli v dôsledku nutnosti vysporiadať sa s takýmito návrhmi (k tomu rozsudok ESĽP č. 52859/99 z 25. 5. 2004 Dostál proti Českej republike, § 220).

III.2. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa postupom krajského súdu

11. O zjavnú neopodstatnenosť ide, ak namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 110/02, II. ÚS 66/2011, IV. ÚS 473/2012, III. ÚS 288/2016, II. 59/2019).

12. Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach už viackrát judikoval, že ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04, II. ÚS 129/06) a že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 149/02, III. ÚS 92/03, 4 II. ÚS 118/2014). Prístup ústavného súdu nie je špecifickým ani z komparatívneho pohľadu, zohľadňujúc najmä judikatúru ESĽP. Medzi mnohými možno poukázať na viaceré rozhodnutia ESĽP, v zmysle ktorých ESĽP v súvislosti s právom na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru s ohľadom na ojedinelú nečinnosť súdu členského štátu a charakter súdneho konania toleroval napr. 20 mesiacov nečinnosti odvolacieho súdu, kým rozhodol o odvolaní sťažovateľa (Cesarini proti Taliansku, č. 11892/85, rozhodnutie ESĽP z 12. 10. 1992, body 20 – 21), alebo 28 mesiacov trvajúce obdobie nečinnosti súdu (od podania žaloby do výzvy súdu na jej doplnenie) v rámci civilného konania (Dostál proti Českej republike, č. 52859/99, rozhodnutie ESĽP z 25. 5. 2004, body 192 – 193).

13. Pokiaľ sťažovateľ namieta porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a v čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemožno poprieť, že postup krajského súdu nebol v danej právnej veci z časového hľadiska celkom optimálny. Je však potrebné vziať do úvahy i povahu konania pred súdom druhej inštancie, ktoré je v rámci Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) koncipované ako konanie, keď odvolací súd nemusí vo veci nariadiť pojednávanie, čím zákonodarca sledoval práve rýchlosť, efektívnosť a hospodárnosť odvolacieho konania. Ak odvolací senát rozhoduje o odvolaní bez nariadenia pojednávania, nemožno časový úsek v danej situácii od podania odvolania do konečného rozhodnutia súdu druhej inštancie vždy označiť ako „nečinnosť“. Je nutné prihliadnúť i na časový rámec, ktorý je potrebný na oboznámenie sa s obsahom spisového materiálu, procesným postupom súdu prvej inštancie, dôvodmi odvolania a vyjadreniami strán sporu.

14. V tejto súvislosti nemožno opomenúť, že odvolací súd „nevykonáva žiadne úkony“, nemusí to nevyhnutne znamenať, že je nečinný a vecou sa nezaobera (III. US 106/2018). V konkrétnom

prípade sťažovateľa krajský súd prejednal vec v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) a vo veci rozhodol potvrdzujúcim rozsudkom č. k. 7 Co 101/19-211 z 31. marca 2021. Konanie tak bolo v merite veci právoplatne skončené 10. mája 2021. Ústavnú sťažnosť sťažovateľa možno v celkovom kontexte považovať za účelové podanie, keďže táto bola ústavnému súdu doručená 29. marca 2021, teda dva dni pred plánovaným rozhodnutím krajského súdu (31. marca 2021). O termíne rozhodovania krajského súdu mal sťažovateľ vedomosť, keďže upovedomenie o termíne verejného vyhlásenia rozsudku bolo 25. marca 2021 oznámené na úradnej tabuli a webovej stránke krajského súdu (§ 219 ods. 3 CSP) a nad rámec toho krajský súd o tejto skutočnosti informoval sťažovateľa na jeho žiadosť mailovou správou. Uvedenú skutočnosť napokon potvrdzuje aj sťažovateľom predložená príloha č.19 jeho ústavnej sťažnosti.

15. Ústavný súd pri posudzovaní postupu krajského súdu nemohol nezohľadniť aj všeobecne známu skutočnosť, že mimoriadne opatrenia proti šíreniu ochorenia COVID-19 ovplyvnili aj riadnu činnosť všeobecných súdov v priebehu prevažnej časti roku 2020, ktorého sa obdobie nečinnosti krajského súdu v podstatnom dotýka.

16. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd uzavrel, že aj keď sa predmetná vec nachádzala v rozhodovacej sfére krajského súdu dva roky, nevyznačuje sa takým „nekonaním“, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Aktuálny skutkový stav bol preto so zreteľom na obsah ústavnej sťažnosti, ako aj s prihliadnutím na zmysel a účel ustanovenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov základom pre záver ústavného súdu, že ústavná sťažnosť sťažovateľa proti postupu krajského súdu je zjavne neopodstatnená.

17. Z obsahu súdneho spisu napokon ústavný súd konštatuje, že po vyhlásení rozsudku krajského súdu č. k. 7 Co 101/19-211 z 31. marca 2021 bol postup okresného súdu absolútne plynulý, keď uznesením č. k. 43 C 78/2013-235 z 8. júna 2021 rozhodol o výške náhrady trov konania a uznesením č. k. 43 C 78/2013-257 zo 6. júla zamietol sťažnosť sťažovateľa a zároveň ho vyzval na zaplatenie súdneho poplatku za ním podané dovolanie z 21. júna 2021. Ústavný súd uzatvára, že súdny spis sa od 4. augusta 2021 nachádza na Najvyššom súde Slovenskej republiky, ktorý bude rozhodovať o dovolaní sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu č. k. 7 Co 101/19-211 z 31. marca 2021.

18. Vzhľadom na konkrétne okolnosti danej veci ústavný súd dospel pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľa k záveru, že neexistuje okolnosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o porušení sťažovateľom namietaných právach. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde, čím bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa obsiahnutých v petite jeho ústavnej sťažnosti.

19. Na záver ústavnému súdu nedá nespomenúť, že sťažovateľ podáva na súdy enormný počet rôznych značne sofistikovaných návrhov a žalôb týkajúcich sa najmä priznania nemajetkovej ujmy alebo náhrady škody od štátu, ktoré sám nazýva kompenzačnými a ktoré napriek ich nedostatkom súdy nie sú schopné rozhodnúť v primeranej lehote, z čoho následne vyplývajú sťažovateľove podania na ústavný súd i na EŠLP. Ústavnému súdu sťažovateľ, či už sám alebo s [REDAKOVANÉ], alebo pod menom svojich obchodných spoločností ([REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]) od roku 2010 doteraz adresoval 251 rôznych podaní, namietajúc najmä prietahy

v konaní všeobecných súdov, a hoci bol v konaní pred ústavným súdom prevažne neúspešný, priznané finančne zadosťučinenie za ostatné roky predstavuje pre sťažovateľa aj istý zdroj príjmu (napr. nálezy III. ÚS 58//2015, III. ÚS 689/2016, III. ÚS 266/2017, I. ÚS 287/2018, III. ÚS 288/2020, III. ÚS 348/2020, či I. ÚS 133/2021).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 12. januára 2022

Miloš Maďar
predseda senátu